

1923.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egy hónapra . . . 30 K
Egyes szám ára 6 kor.

CSONGRÁDI UJSÁG

POLITIKAI LAP
Megjelenik vasár- és
ünnepeken reggel.
Hirdetések felvételnek
jutányos díjak szerint.

Szerkesztőség: Csongrád, Jókai-utca 6 szám.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
DR. POLGÁR GY. ÖDÖN

Kiadóhivatal: Szilber J. Antal könyvkereskedése.

A mai Csongrád kulturális viszonyai.

Írta: J. I.
Iskolaügy.

I.
Amikor Csongrád művelődési viszonyairól írt cikk-sorozatokat közlök, nem ok nélkül kezdem azt az iskolázás ügyével. Egyrészt, mert intézményesen a kultúrát első sorban iskoláink szolgálják, másrészt, mert az új tanév kezdete is időszerűvé teszi az iskolaügyekkel való foglalkozást.

Hogy az iskolázás ügye és egy hely anyagi, szellemi és erkölcsi művelődése mily szorosan függnek össze, annak klasszikus példája Csongrád. Sok tekintetben való elmaradottsága természetes következménye iskolaügye régebbi elhanyagolásának.

Szomorúan meddő kérdés, vajon azért nem tudott Csongrád lépést tartani szomszédaival, mert régebben nem voltak jó iskolái, vagy pedig azért nem lettek jó iskolái, mert közömbösségében nem támogatta azokat kellően és így egyes jeles tanítók fáradozása hiábavaló maradt.

(Az iskolaüggyel szemben való közömbösség égbekiáltó példája, hogy az árvíz miatt Kiskunfélegyháza ideiglenesen áttelepített állami tanítóképző-intézetet nyugodtapol hagyják végleg elvinni.)

De Csongrád és vele együtt az egész Duna-Tisza közének kulturális elhanyagoltsága miatt a régi liberális kormányokat is súlyos mulasztás terheli. Módosabb, vagy értelmesebb hitközségek és városok a maguk költségén emeltek középiskolákat, az állam ugyan nem adott. Legfeljebb — Trefort minisztersége idején — néhány polgári iskolát engedélyeznek.

Mi volt ennek az oka? Az ellenzéki Alföld nem küldött szabad- elvű párti képviselőket a parlament-

be, kik a nyugodt kormányzást biztosították volna. A nemzetiségi vidékek pedig özönével szállították. Jutalmul ezeknek a vidékeknek kulturális igényei kielégítést nyertek. Pompás palotákban elhelyezett kitűnő állami gimnáziumokat, reáliskolákat és más iskolákat kaptak Csongrádnál háromszorta kisebb helyek, melyek így kulturgócpontrá lettek.

(Ma ezek a fényesen felszerelt paloták cseh, oláh vagy szerb kézben vannak, míg az alföldi iskolák legtöbbje meg nem felelő épületekben szorong.)

Csongrád pedig kedvező földrajzi fekvése, lakosainak szorgalma ellenére körülbelül ugyanazon kultúralszintvonalon maradt 50 évig, ami szomszédaihoz képest 50 évi elmaradást jelent.

Lakosságának zöme nemesak hogy nem érezte hiányát egy magasabb műveltségnek, hanem bizalmatlanul, hogy ne mondjam ellenséges szemmel nézte az ilyenre irányuló törekvéseket.

A világháborút megelőző utolsó évek hoznak valami kis kedvezőbb változást a közfelfogásba. Később pedig a világháborúban résztvevő katonák utazásaik és különböző emberekkel való érintkezésük közben szerzett tapasztalatai, a gazdaközönység anyagi helyzetének javulása bizonyos érdeklődést keltenek a művelődés iránt. Ma már minden értelmesebb gazda vagy kisiparos feltétlenül elvégezteti fiával az elemi iskolát (azelőtt nem vette a dolgot tulságosan komolyan), de lehetőleg magasabb fokú intézetbe is járattja.

Az állami elemi iskola a város belső területén 6 épületben, azonkívül a leendő tanyái központokban van elhelyezve és az elmúlt tanévben 70-nél több tanerőt foglalkoztatott. A lelkes tanítósnak az idén elég nehéz munkája volt. Pótolniok kellett azokat a hiányokat, melyeket növendékeik tudásában és nevelésében a háborús időkben a tanítóhiány, illetőleg az apák távolléte folytán beállt lazább fegyelem, a

forradalmak, az idegen megszállás és az elmúlt évek több hónapra kiterjedő szénszünetei okoztak.

Aggodalmaink vannak, vajjon a tanítótestület nagy részének végelbánás alá való vonása nem fog-e zökkenőt okozni a jövő tanévi munkában.

(Folytatása a jövő vasárnapi számban.)

Gazdaggyűlés a földadóreform ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Csonkamagyarország gazdái napi sürgős munkájukat, a cséplést is abba hagyva, siettek a Magyar Gazdaszövetség és Omge hívó szavára, hogy részt vegyenek Pestvármegye Gazdasági Egyesületének augusztus 19-ik nagygyűlésén.

Pestvármegye székházát és annak karzatát zsufolásig megtöltötték a földmives- és gazdatársadalom érdeklődő tagjai legtöbben nemcsak saját személyüket, de kört, szövetkezetet vagy községet, tehát több száz egyént képviselve.

A szervezett és fegyelmezett magyar földmivestársadalom tüntetése volt ez, nem az adóteher kiterjesztése vagy talán fokozása ellen, de annak bizonyítására, hogy Magyarország földmives- és gazdatársadalmáról nem lehet többé hivatalos szerveinek meghallgatása és véleményezése nélkül döntenek. Gazdáink vállalják a súlyosabb adóterhet, ha ez az üzletvilágénál nem terhesebb, a földmives- és gazdatársadalmi szerveknek nem nyolc napot, de legalább is annyi időt adnak a rájuk vonatkozó adótervezet felülbizárlására, a mennyit az üzletvilág érdekvédelmi szervei kaptak s végül, ha a legszigorubb fokozatosság nemcsak a föld, de az üzlet, vállalkozás, iroda, ügynökség, társulat stb. adójánál is érvényesül. Ha emezeknél adótárgyat ép úgy nem lehet eltitkolni, bujtatni, mint ahogy nem lehet a földnél, vagy a köztisztviselőnél; ha az adómegállapítás nem becsületszó, vagy megegyezés, de a jövedelemnek legszigorubb ellenőrzése alapján történik. Szóval amilyen arányban adózik a gazda, oly mértékben adózik az üzletember és a bankdirektor is. Nem lehet az, hogy 960 ezer korona évi tiszta jövedelmet húzó bankdirektor csak annyi adót fizessen, mint egy 20 holdas kisgazda.

Buzát, rozsot, árpát, babot, mákot, zabot a napi áron megvesz

és mindenféle liszt, tengeri, árpa, kenyér és dara eladás Csongrádon, Kossuth Ferenc-utca 50. szám

Gózon Imre, termény-, liszt- és élelmiszerüzletében.

A Csongrádi Ujság kapható: a vasutnál, a Hangyánál és fiókjánál, a Könyves-féle trafikban, Szilber J. Antalnál, a Mészáros-féle papirkereskedésben, a nagytarfikban. — Szentesen, Csanyon, Szegváron, Kisteleken, Dorozsmán és Tömörkényen a lapárusítóknál.

1922.

vatal.

DS

ni vállalat.

szám alatt.

dennemü.

Villany-

s, galvan-

világítása,

eti Metax

ára.

es!

ból mene-

ik számu,

e) házam-

am.

ok szerint

telben ki-

k készül-

ses támo-

abó.

DA

LY

4.

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

abb

A községi közteherviselés tekintetében fennálló mizériák is megszüntetendők. A községi állatorvost a tanyai ember épügy fizeti, mint a belterületi, ez mégis csak a belterületnek áll meghatározott díjért rendelkezésére. Hasonlóképpen vagyunk a községi orvos és egyéb közigazgatási alkalmazottal.

A külterületi utak fejlesztése ép oly érdeke az üzletvilágnak, mint a tanyai embernek, sőt nagyobb, mert ez emeli a piac forgalmát. A tanyai utak és hidak építése mégis csak a földmivest sujtja.

A vizgát erősítése s az árviz elleni védekezés az üzletvilágnak nagyobb érdeke, mint a földmivesnek, mert neki egész vagyonát, emennek pedig csak egy évi termését tenné tönkre. E teher is csak a földmivest nyomja. Ezen egyoldalú, földmivestársadalmunkat a többi gazdasági osztályoknál erősebben sujtó visszásságok megszüntetésére való törekvés sorakoztatta az ország földmives- és gazdasági szerveinek kiküldöttjeit minden politikai célzattól menten egyértelmű állásfoglalásra.

Hisszük, hogy a gyűlésnek meglesz a kívánt hatása, az adójavaslatot a földmives- és gazdasági szervezetek óhajainak megfelelőleg módosítják.

LEGUJABB

országos és külföldi hírek.

P é n t e k. A kormányzó felszólítást intézte a jobb módúakhoz inséget szenvedő magyar testvéreik megmentésére. — Sztrájk a vasiparban. — Cyrill orosz nagyherceg régenssé kiáltotta ki magát. — Ausztria összeomlás előtt van. — **S z o m b a t.** Országos gazdasági gyűlés a földadói ügyében, mert a földadójavaslat je-

lenlegi formájában a kis- és nagybirtokosokat egyaránt sujtja. — Szcitovszky Bélát a nemzetgyűlés elnökké választotta és megkezdte az adójavaslatok tárgyalását. — Az ipari munkásság sztrájkja terjed. — Enver basa állítólag a kommunisták elleni harcban lösi halált halt. — Szőlőszeti és borászati kiállítás nyílt meg a városligeti Iparemokban. (Bővebb közlemény volt csütörtöki számunkban). — A lecsapó villám fölrobbantott egy lőszerkocsit Cegléden. — **V a s á r n a p.** A gazdák nagygyűlése állást foglalt a földadójavaslatok ellen. — Az államvasutak északi főműhelyét felgyújtották. A kár 870 millió. — A kormány korlátozta a lapok terjedelmét. — Ausztria megszűnik önálló állam lenni, hogy lakói éhen ne haljanak. — Az osztrák kancellár utra kelet, hogy megtárgyalja a csatlakozás ügyét az érdekelte szomszédos hatalmakkal. — **K e d d.** Az adójavaslatok tárgyalása folyik a nemzetgyűlésen. — Nagy az érdeklődés a borászati kiállítás iránt. — Kifort a sztrájk a bórparban is. — Okt. 8 től 10-ig tartják a XIV. katolikus nagygyűlést. — **S z e r d e.** Csökkenteni fogják az élelmiszerek vasuti szállítási díjtételeit. — Bombát találtak a királyi ügyészség kapujában Pesten. — Aug. 30-án tárgyalják a Népszövetség ülésén a magyar határkérdést. — Csehország nagy kölcsönt ad Ausztriának, hogy magához kösse. — József főherceg 1 milliót adott a kormányzó felhívására a nyomor enyhítésére. — **C s ü t ö r t ö k.** Véres összefutás volt Bécsben a munkanélküliek és a rendőrség közt. — A kisántant elleni Magyarország tevételet a népszövetségbe. — A kormány ötszáz ezer koronát szavazott meg a kiskunfélegyházi országos Petőfi-ünnepély céljaira. — Collins ir. kormány-elnököt orvul agyonlőtték. — Budapesten Orbán György rendőrt lelőtte egy igazolásra felszólított gyanús alak, a betörőt és társait nyomozták. — Budapesten a pincérek is sztrájkolnak. — **P é n t e k.** Készítik a dorozsmai villamosvasutat.

A buza 7200-350, rozs 5250-350, zab 6100-300, kukorica 7700-900. — A korona Zürichben 9:30, dollár 1710-1730.

Csongrád története.

Összeállította: IFJ. SZABÓ JENŐ.

III.

Csongrád a török hódoltság korában.

A mohácsi vést követő szomorú időben Zápolyai és Ferdinánd küzdelmei korában Csongrád vm. felett Zápolyainak hűséget esküdtött Cserni Iván, kit rács hadserege Jován cárnak nevezett, bitortotta a hatalmat. Jován azonban csakhamar Ferdinándhoz pártot s nemsokára, midőn seregével Szegedet ostromolta, ott elesett 1527-ben.

A Zápolyai János és Ferdinánd közt 1538-ban létre jött nagyváradi békéből a megyének annyi haszna volt, hogy megtudta azt, hogy Zápolyai országához tartozik. Később János Zsigmond és Fráter György uralkodása idejében hűséget esküdtött a török szultánnak János Zsigmond egész országával. 1542-ben azonban Fráter György csellögása következtében Ferdinánd kezébe került a vármegye. Az 1543. júl. 29-én tartott debreceni országgyűlésen azonban kimondotta a vármegye, hogy csakis a török szultánt ismeri el urának s az 1550-ben tartott kolozsvári országgyűlés az adót is megtagadta János Zsigmond anyjától, Izabella királynétól. Az 1552-ik évben tartott pozsonyi országgyűlésen a rendek Ferdinándhoz csatlakoztak s ez már végleges is lett volna ha ezért a török meg nem haragudott volna.

Mikor a török erről az egyezségről hírt vett, azonnal elindult az Alföldet feldulni s meg is tette azt. A várakat elfoglalásuk után védelemképesse tévén török őrséggel erősítette meg. Így járt Csongrád is.

A régi varmszék élet megszűnt s a török a birodalmát szandzsákokba, ezeket elajrektebe, az elajreketek járásokra; (nahie), melynek székhelyén egy-egy bíró (kádi) lakott, osztotta be. Csongrád a szolnoki szandzsátság egri elajrejtébe tartozott s a csongrádi nahie székhelye volt.

A török magyar harcok alatt Csongrád népe a magyar királyoknak is és a töröknek is egyszerre fizetvén az adót, teljesen elszegényedett s földönfutóvá lett. A törökök másfél százados erőkkel alott teljesen kirabolták a lakosságot. Minden elképzelhető dolog után igen magas adót szedtek. Így volt adó pl. a családó, házasság, méh, kapu, fa stb. után Vámost minden városban minden után szedtek s a vámszedők mindig találtak valami ürügyet arra, hogy a kereskedőket jól megszarolhassák, még a beszedett vámról kiállított nyugta után is vámost szedtek. Hogy el tudjuk képzelni, hogy mekkora jövedelme volt az adóból a töröknek, legyen ez az adat: a minte, y 80 házból álló Csongrád adój) 1575-ben körülbelül 200 akkori arany volt.

Az óriási adón kívül a lakosságot zsarolták az elszaporodott kalandorok is, kiket az először Heves, majd Borsod megyéhez esa-

HIREK.

Drágasági hullám a csongrádi piacon

című legutóbbi cikkünkben említést tettünk a közszükségleti cikkek kirakatai árainak kötelező feltüntetéséről, most a rendeletet szöszertint adjuk:

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság elnökének 5080-1922. O. K. Á. B. számú rendelete a közszükségleti cikkek eladási árának magyar koronákban való kötelező feltüntetése tárgyában. A 4401-1921. M. E. számú rendelet 2. §-ának 1. 10. pontja alapján elrendelem, hogy közvetlenül a fogyasztók részére árusító kereskedők és iparosok kötelesek az üzlethelyiségükben, raktárakban és kirakataikban levő, eladásra szánt összes közszükségleti cikkek árát, még pedig tekintet nélkül az áruk külföldi származására vagy a beszerzési ár külföldi pénzértékére m a g y a r k o r o n á k b a n feltüntetni olyan módon, hogy a fogyasztó közönség a kiirásból pontosan megtudhassa, hogy melyik cikknek mi az ára. Ennek a rendeletnek a megszöszése vagy kijátszása 4.401 1921. M. E. számú rendelet 15. §-ának büntető rendelkezései alá esik, ehhez képest, amennyiben súlyosabb büntető rendelkezésbe nem ütközik, kihágás és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntetőbírósnak, a m. kir. államrendőrségnek működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek a hatáskörébe tartozik. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Budapest, 1922. augusztus 1. Dr. Biber Gyula s. k. az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság elnöke.

tolt Csongrád vármegye a török nyakassága miatt, mivel ehhez a török engedélye kellett, nem bírt megfékezni. A vármegye egész működése az adók és adózók összeírására szorult.

Ennek a rettenetes állapotnak csak Buda visszafoglalásakor (1686) lett vége, de a lakosság helyzete nem igen javult a megújult vallásháborúk miatt. A vallásháborúk Csongrád lakóit annyiban zavarták csak, hogy a töröktől üldözött szentesi reformátusok egy része odamene-kült a törökök elűzetéséig. Annál nagyobb bajt okozott a németek önkényeskedése, kik az Alföldet tegyverrel meghódított területnek tekintve a régi magyar nemességet elűzvé, a földet a németek kezére juttatták. Így Csongrád a karlovici béke létrehozója, Schlick Lipót tábornok kezére jutott.

A kuruc-labanc háborúban Csongrád Rákóczi zászlója alatt volt s a rosszul végződött alföldi hadjáratából visszavonuló fejedelem seregében sok volt a csongrádi is. A megújult belharc és a nagy nyomorúság annyira elkeserítette s elreménytelenítette a lakosságot, hogy az évek múlva 1711-ben megkötött szatmári békétől alig reméltek valami szebb és jobb jövőt.

(Folyt. köv.)

Sajtóhiba. Mult számunk tárcája első hasábjának utolsó előtti sorában Csiougrád, Sidungrád helyett Csurungrád, Surungrád olvasandó.

Magyarország legnagyobb

ORF. USZ-vállalata

Változatos műsor!

Teljesen fedett helyiség!

Kényelmes üdöhely!

Helyárak mellényosak!

A Vasártéren tartja naponta előadásait.

Előadások kezdete naponta fél 9 órakor.

Esőrendű artisták!

Kitűnően idomított lovak!

Keleti Áruház

Csongrád, Uri-utca sarok,
Cseh Pál vaskereskedő házában.

Bevásárlás előtt ne mulassza el a

Keleti Áruházat

megtekinteni, mert ott mindig a leg-
szolidabb árban vásárolhatja be szük-
ségleteit.

Legjobb minőségű

velourok, télikabát szöve-
tek, férfi- és női ruhakel-
mék, menyasszonyi kelen-
gyék nagy választékban
kaphatók.

Midőn e rendeletre kereskedőink figyel-
mét felhívtuk, úgy véljük, figyelmességet tanu-
sítottunk, mert hiszen a napokban a rendőrség
fog utána nézni és aki e rendeletnek eleget
nem tesz, azt súlyosan megbüntetik, azonkívül
repülőbizottságok árrazziákat tartanak ország-
szerte és akit árrágitáson érnek üzletben vagy
piacon, azt rögtön uzsorabíróság elé állítják
és bizonyos esetekben még Zalaegerszegrre is
internálhatják, mint Budapesten már tették. Ezt
kivántuk megakadályozni.

— E öléptetés. A vármegyei tisztviselők
rangsorozásával kapcsolatban mint örömmel
értesülünk — a következő csongrádiak léptek
elő: Fekete László főszolgabíró a VI. és Kirinyi
István a VIII. fizetési osztályba

— Uj vonat Budapestre. Harmadik vo-
natpár Szentendréről Csongrádon át Kiskunfé-
lyegyházra és tovább esatlakozás a szegedi
gyorshoz Budapestre és vissza van tervbe véve
és ez ügyben Bakálovich Gábor máv. ellenőr,
forgalmi főnök Csongrádon járt és a községi
előjárósággal tárgyalt. Így egy nap alatt megint
meg lehet majd járni Budapestet.

— A szívárvány sikere még mindig
visszhangra talál egyes lapokban, így a múlt
hét péntekjén a budapesti Az Ujság emlékez-
tett meg róla a legnagyobb elismerés hangján,
e héten meg valamennyi fővárosi képes színházi
újság hoz róla képeket és ismertetést. Sajó
szinigazgató arról értesítette a szerzőt, hogy a
jövő hónapban részben új szereplőkkel Jász-
berényben fogja előadni s a nagy sikerűnek
ígérkező előadásra a szerzőt is meghívta.

— Uj, nagyvárosi stíli üzlet Cson-
grádon. Szegedről mintegy két évvel ezelőtt
került Csongrádra egy fiatal, ambiciózus ke-
reskedő, Papp István, aki a főtéren előbb Cseh
Pállal, később önállóan vezetett egy mezőgaz-
dasági gépraktárt. Az üzlet vezetőjének fáradsá-
got nem ismerő munkája és kiváló szakér-
telme következtében annyira fejlődött, hogy
a különben elég nagy, vasrácsával feltűnő he-
lyiség már szűknek bizonyult s most, hogy még
jobban kibővítsé és fejlessze, Gémes Baiászs
mindszenti vaskereskedővel társult, kivel —
Papp és Gémes cégjelzéssel — vas, szerszám,
fűszer és mezőgazdasági gépkereskedést nyi-
tottak. Költséget és fáradságot nem kimélve a
volt Kaszanitzky-féle vendéglő helyiségét ala-
kították át és fővárosi nivón álló üzletüket,
mely Csongrádnak egy megtekintésre méltó
nevezetessége lesz, szept. 1-én nyitják meg. A
nagyvárosi stíli üzlet a szépen fejlődő Cson-
grádnak mintegy a szimbóluma s törökű vezető-
itüket a nagyközönség meleg pártfogásába
ajánljuk.

— Bevonták a kisüstököt. A magyar
kir. pénzügyigazgatóság 129.322-1922. sz. a.
július hó 27 ről kelt pénzügyminiszteri rende-
let alapján megengedte Csongrád községnek,
hogy Magyar József, Mészáros József és Varga
Ágoston által vezetett kisüstököt a Kereszt-
utcába a központi szeszfőzde felállítására és
üzembe való kelyezése szempontjából össze-
vonhassa. A központi szeszfőzde üzemvezetője
Szabados József lesz.

— Uj csongrádi szinigazgató. Mint
értesülünk, Csongrád uj színikerület beosztást
nyert. Szabados László lesz az uj szinigazgató,
aki a napokban lapunktól kért tanácsot, vajjon
január-február alkalmas lenne-e szinidényre a
jelenleg Komáromban működő társulat számára.

— Szegediek hajókirándulása Cson-
grádra. Folyó hó 27-én (vasárnap) a szegedi
Hajósok Egylete és a Máv. dalárdája az esti
hajóval Csongrádra érkeznek és az Ipartestü-
letben zene és táncestélyt tartanak.

— A két csongrádi hős vitézzé ava-
tása. Vitéz Mészáros Imre és vitéz Gácsy Pál
ünnepies felavatása a Kormányzó Ur Öfömmé-
ltsága által augusztus 15-én nagy ünnepség-
gel megtörtént. A felavatott vitézek megkapták
már vitézi telkeiket, sőt rajta az ez évi termés
is már őket illeti meg.

— A csongrádi áll. el. iskolánál az el-
mult 1921-22 iskolai tanévben, a belterületi
I.-VI. fiu és leány osztályokban nyilvános
tanuló volt az év végén: 1010 fiu és 1014 leány
A tanyai iskolák I.-VI. vegyes osztályaiiban
vizsgát tett: 1061 tanuló. Az elemiiskola és
ovoda tanszemélyzete a kinevezett 2 r. kath.
hitoktatóval együtt 74 főnyi volt. Ebből 51
tanerő a belterületen, 15 a külterületen műkö-
dött, volt 6 ovonő és 2 kinevezett hitoktató.
A református és izraelita hittant megbízott hit-
oktatók tanították. Az 1922-23 iskolai tanév
f. hó 26-ával veszi kezdetét. A beiratások ugy
a bel, mint a külterületen szeptember hó 3-ig
befejezést fognak nyerni. Felhívjuk a szülőket
és gyámokat, hogy tanköteles gyermekeiket és
gyámoltjaikat szept. hó 3-ig feltétlenül irassák
be, mert a tanítás szept. hó 5 én ugy a bel-
területen, mint a tanyákon feltétlenül meg fog
kezdődni és a 3-áig be nem iratkozott tankö-
telesek gondviselőit az 1921 évi XXX. t.c. 8 §
a alapján 600 koronáig büntetik. Ez az összeg
behajthatatlanság esetén elzárásra változtatható.

— A Donnert világcirkusz Csongrádon
A szórakozni vágyó közönségnek pár napig
ritka műélvezetben lesz része. Megérkezett a
Donnert világcirkusz és a vásártéren megke-
zette előadásait. A másodnaponként változó
kitűnő műsor legutóbbi számai közül fővárosi
színponton állott Deddy, a humoros jongleur,

Donnert igazgató kiváló lóidomítása, a Julius-
trió páratlan fej- és kézegyensúlyozó száma, a
kitűnő Kenedy bohóc, a budapesti Beketow-
cirkusznak volt bohóca, Fernando és Deddy
augusztok s különösen a 7 Parety (5 nő és 2
férfi), a jelenkor legjobb akrobata-csoportja.
Az árak elég méltányosak a kiváló műsorhoz
képest, amely érdemes a megtekintésre. Az
előadás este fél 9 órakor kezdődik, vasárnap
d. u. 4 órakor.

— Dudás István községi rendőrtiszt a
tűzoltó tanfolyamot „igen szorgalmas“ minősí-
téssel végezte el Budapesten, ahonnan vissza-
lért és hivatalát átvette.

Vidéki hírek.

Csanytelekről jelentik: Tajrány Ferenc
csanyteleki lakos folyó hó 15-én esküdött örök
hűséget Bóbis Gyula felsőpusztaszeri földbir-
tokos bájos leányának, Mariskának.

Az Országos Testnevelési Tanács külön-
féle sportszereket ajándékozott a Csanyteleki
Torna Egyesületnek. Így a csanyteleki sport-
élet erőteljes lendületet nyerve megkezdheti
működését, melyről reméljük, alkalmunk lesz
meggyőződni ünnepélyeik alkalmával.

Tömörkényről jelentik: A napokban ala-
kult meg a Tömörkényi Sport Egylet, hogy a
sport lelkes barátait egy táborba hozza s a
sport iránti szeretet ápolásával minél szélesebb
rétegben megkedveltesse azt.

Kistelekről jelentik: Dr. Schandl Károly
államtitkár és dr. Eckhardt Tibor sajtófőnök
Kistelek község nemzetgyűlési képviselője va-
sárnap, Szt.-István délutánján Kistelekre érke-
tek, hogy a kisteleki MOVE által rendezett
sportünnepélyen, mint védnökök résztvegye-
nek. Az ünnepség befejezése után — melyen
a szeretettel üvezett vendégek igen jól érezték
magukat — a rendezőségnek az elért sikerek-
ért elismerésüket fejezték ki.

A nm. vkm. Belányiné-Füredy Gizella áll.
el. isk. tanító-öt a B listáról törölte és állá-
sába visszahelyezte. A nm. miniszter ur ezen
intézkedése nagy örömet keltett ugy a tantes-
ületben, mint a nép körében, minthogy fent-
nevezett tanítónő a kisteleki el. isk. testületnek
egyik legfáradhatatlanabb és legbuzgóbb tagja.

Dorozsmáról jelentik: Az alsótanyai lép-
fenejárvány, noha a hatóságok a fertőző álla-
tok azonnali beoltásával minden ellenintézké-
dést megtettek, mégis tovább terjedt. Eddig
mintegy kétezeröttszáz szarvasmarhát oltottak
be többékevésbé nagyobb sikerrel. A legutóbbi
napokban oltószert hiányában a járvány ismét
dühöngött. Különösen az ásothalmi legelőkön

Az eladók

mezőgazdasági terményt,
buzát, rozst, árpát, zabot,
kölest, babot, repst, mákot,
stb. ne adjon el

A vásárlók

figyelmébe!

Mezőgazdasági, szőlészeti eszközt, gépet,
boronát, vetőgépet, prést, szőlőzúzót, taposó-
zsákot, kocsit, stb. ne vásároljon, míg a

Az olvasók

Az olvasmány mutatja az embert.

Keresztény, magyar és turáni írók munkái, növényter-
melési, állattenyésztési, szőlészeti, borászati, gyümölcs-
és konyhakertészeti, méh szeti, baromfitenyésztési és
társadalom-tudományi szakmunkák, iskolai tankönyvek
írások a legjutányosabban beszerezhetők Előfizetni
lehet az „Uj Barázda és Szózat“, „Vasárnap“, „A
Barázda“ című lapok, „Gazdak Szemléje“ és „Turán“
című folyóiratokra a csongrádi „HANGYA“-nál.

Csongrádi „HANGYA“ irodában az árak iránt nem
érdeklődött.

Olvassuk a „HANGYA“ című heti ujságot!

Jegyezzünk újabb „HANGYA“ üzletrészeket!

tombol a vész, melynek megszüntetésére az állatorvosi hivatal a városi tanáccsal karöltve minden intézkedést megtett. A lakosság sajnos, általában idegenkedéssel viseltetik a beoltások iránt és igen sokszor kicsempészi az oltásra váró csordából. Alsótanyán az is előfordult, hogy a lépfenében elhullott állatok elását megtagadta az ottani lakosság, úgy, hogy az elhullott állatok eltakarítására a városból kellett munkásokat kivezényelni. Nem csodálható tehát, hogy az emberek közül is sokan meghaltak azért, mert ilyen marha husából ettek.

Szegevről jelentik: A Szegevári Testgyakorlók Köre szeptember hó 7, 8, 10 és 17-én Farkas Imre „Tul a nagy Krivánon” c. operettjét adják elő.

Nyílt levél a szerkesztőhöz.

A háboruban elesett hősök emlékműve javára rendezett népnünnepélyt illetőleg az alábbi levelet kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Egy megszállott területről érkezett vendégemmel f. hó 15-én kimentünk a népnünnepélyre, hogy a háboruban elesett hősök emlékének pár órát áldozhassunk s meghallgathassuk az ünnepély műsorát. Az elszakított részen elnyomatás alatt élő vendégem valóságos extázisban volt, hogy 4 év után magyar földön végre egy magyar népnünnepélyt végigélvezhet, — úgy várta a délutánt, mint a szomszjas vándor az oázist, hiszen a plakátok ünnepi beszédekét és hazafias magyar műsört ígérték, amit ő — Istenem — 4 éve nem hallhatott és nem látott.

Az ünnepély műsora este 6 órára volt tervezve, addig a nép program szerint szabadon mulathatott izlése és szokása szerint. Ez az izlés és ez a szokás, sajnos, annyira elfajult, hogy egy üvöltéssel kapcsolatos dártdóba és porfelhőbe fult, ami miatt sem az ünnepélyes megnyitó-beszédet, sem a műsoros számokat megtartani nem lehetett.

Vendégem másnap igen vegyes érzések közt utazhatott vissza rab-Magyarországba elmékedhetvén arról, hogy mily szép és dicső dolog egy csongrádinak meghalni a hazáért. Hiszen ily magasztos emlékünnepelet széles, — akarom mondani — Csonka Magyarországon talán sohasem fog többé látni, mint aminőt itt Csongrádon látott.

A belépő jegyekből befolyt 183.000 korona tiszta jövedelem. A csapra ütött hordókból kifolyt és a gégen lecsuszott 600.000 korona értékű sörle. Ellopták 20.000 korona értékben a vendéglős poharait. Az asztalok körül tiz-felé énekeltek, üvöltöttek szakadatlanul. A cigányok körül 1000 koronás bankjegyek röpöködtek a levegőben, sőt tízezer koronások szétépett foszlányai is szerepeltek, — egyszóval minden a legfényesebben sikerült. Csak a hazáért elesett és idegenben ismeretlen hantok alatt elszórtan porladó csongrádi magyar hősokról nem volt se szó, se beszéd.

Az emlékmű jövedelmének szaporítása véggett felajánlott gyümölcsneműek, sütemények, ételek, üdítő-italok stb. csaknem mind megmaradtak.

Számításom szerint e napon legkevesebb egy millió korona csongrádi pénz cserélt gazdát az elesett hősök szobor alapja címén, a tulajdonképeni célra pedig ezen összegnek alig 15 százaléka juthatott.

Ha mindekinek az ünnepély célja és méltósága lebegett volna a szeme előtt, akkor amint a fentirt arányszámok is mutatják, legalább is még 85 százalék önmegtartóztatásra, fegyelmettségre, becsületességre és sok sok hazafiságra, könnyre és szomorúságra lett volna szüksége ezen a napon.

Megbotránkozott körösmenti.

KIFOGYHATATLAN ROVAT.

(Helyszüke miatt a folytatást a következő számokban közöljük.)

Egy helyi főtéri kereskedő kirakatának ablakában a következőt hirdették: „Itt drukolnak.”

Valaki a kirakat üvegére kívülről hozzáragasztotta: „Héjjas Ivántól.”

— Miért rosszak Csongrádon a járdák?
— Mert a képviselőjelöltek a választás alkalmával minden követ megmozgattak.

— Miféle üvöltés és porfelhő van itt a Népkertben?

— Népnünnepélyt tartanak és az ifjak az elesett hősök miatt sírnak.

— Na... és a porfelhő?

— Azok szétépett tízezer koronások...

— Hallotta Nagysád a legujabb csongrádi pletykát?

— Nem én — csak úgy... úgy — kitaláltam...
Parázs.

Szerkesztői üzenet.

Izr. olvasó Csongrád. Téved. Lapunk legutóbbi vezércikkébe aki önnek valamit bele akar magyarázni, az vagy önt ugrasztja, vagy bennünket rágalmaz. Az előbbin mosolyogjon, az utóbbit adja át nekünk és majd mi feljelentjük igazgatásért és rágalmazásért.

Sz. Gy. Csongrád. Verseit helyszüke miatt egyelőre nem használhatjuk fel.

Ház megvételre kerestetik Csongrádon. Lehetőleg azonnal beköltözhető kisebb családi ház a főtér közelében. Bővebb felvilágosítást ad a szerkesztőség, Jókai-utca 6.

Mészáros könyvkereskedésben legutóbb nyosabban bírja beszerezni az iskolakönyveket, tanszereket, levélpapírt, képeslapot és gyermekjátékokat.

Csongrád község előljáróságától. 1382—1922. szám.

Adófizetés iránti hirdetés.

Alulírott községi előljáróság ezennel felhívja mindazokat az adózókat, akik a községi adókönyvben előírt és az 1909 évi XI. t. c. 26 §-a értelmében esedékes adótartozásaikat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járadékaikkal együtt a jelen hirdetés közzétételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 28-áig a községi adópénztárnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a záloglási eljárás azonnal meg fog indítani.

Csongrád, 1922. évi augusztus hó 19-én.
Községi Előljáróság.

Figyelem!

Szatmárnémeti szab. kir. városból menekült, a Szent-György-utca 15-ik számú, Justh-utcai bejárattal (Gyánti-féle) házamban állandó raktárral

uri szabóműhelyt nyitottam.

Műhelyemben a legujabb fazonok szerint a legizlésebb és legjobb kivitelben készítek ur, civil és egyenruhák készítését. — A közönség fölülte becses támogatását kéri, tisztelettel

Czegényi Sámuel, uri-szabó.

Tanuló felvétetik középiskolai végzettséggel Koháry műszerésznel, Csongrád, Kossuth-utca 14.

Figyelem!

Megnyílt **Lówy Dezső** rőfös- és divatáru üzlete Csongrádon Szivák Imre tér 10 sz. alatt (a postával szemben), hol olcsóért szerezheti be rőfösáru szükségletét.

Kacziba Ferenc

cementárúgyára Csongrád, Vásártér 27.

Készít fedélcserépet, cementlapot, kutgyűrűt, betoncsövet minden méretben, sírkövet, betonoszlopot stb.

Szobafestést.

u. m. gobelin, welur és damasz, brakát- és moare-selyem falakat bármily színben, modern kivitelben, jutányos árért készítek.

Pál István szobafestő (ezelőtt Pál és Sineger) Csongrád Csemegi Károly utca 42.

Koháry Lajos

villanyfelszerelési és mechanikai vállalata Csongrád, Kossuth-utca 14. szám alatt

Irógép, varrógép, kerékpár és mindennemű mechanikai gépek javító-műhelye. Villanymotorok áttekerése, fémciszolás, galvanizálás és nikkelezés. Házak villamosvilágítása csengők, telefonok szerelése. Eredeti Metax fél Wattos égők egyedüli raktára.

Költségvetés teljesen díjmentes!

„Erzsébet Szálloda”

Csongrád

Tiszta szobák! Kitűnő konyha!
Legjobb italok!

Minden gazda saját

érdeké) védi, ha terményeit

Reichinger Jenőnek
(Lakos Emil házában)

adja el, aki mindenkor a legmagasabb napi árakat fizeti.

Lótartó gazdák figyelmébe!

Parádés és igás lószerszámokat állandóan raktáron tartok. Javításokat a legolcsóbb árban, gyorsan és pontosan készítek.

Sineger Antal szijgyártómester,
Csongrád, Erzsébet-utca és Szivák-ter sarkán.

Szolid árak!

Csató és Strasser Csongrád (Tejpiac)

Mindennemű rőfös-, posztó-, vászon- és menyasszonyi kelengyék legolcsóbb bevásárlási forrása.

Szolid árak!